

Actitud de sant Josepmaria Escrivà davant Hitler i el nazisme

Testimoniats extrets de
diversos llibres o documents.

01/03/2011

**A) Testimoniatge de Domingo Díaz
Ambrona, enginyer de camins i
advocat (9-I-1992):**

"Jo no sóc de l'Opus Dei (...). Vaig
conèixer el futur beat en el transcurs
de la guerra civil. Durant aquest

temps em trobava refugiat junt amb la meva dona a l'ambaixada de Cuba. Hi vam tenir la nostra filla Guadalupe el 3 de setembre de 1937". Mons Escrivà va acudir al sanatori Riesgo, protegit per la bandera anglesa, i li va administrar el baptisme a la nena, a petició de José M. Albareda, membre de l'Opus Dei i amic dels pares de Guadalupe. "Va ser tot tan ràpid, que ni tan sols li vam preguntar el nom".

"A l'agost de 1941, al tren que cobria la línia Madrid-Àvila, Mons. Josepmaria Escrivà ens va reconèixer i ens vam posar a parlar. Érem en un moment decisiu de la història d'Europa (...). Li vaig comentar que acabava de tornar d'un viatge a Alemanya i havia pogut captar la por dels catòlics a manifestar les seves conviccions religioses. Això m'havia portat a recelar del nazisme, però com molts espanyols, se'm ocultaven els aspectes negatius del sistema i de

la filosofia nazi, enlluernat per una propaganda d'una Alemanya que es presentava com la força que anava a aniquilar per fi el comunisme. I vaig voler saber-ne l'opinió".

"Per totes aquestes raons que acabo d'exposar, em va sorprendre profundament, en aquells moments, la resposta contundent d'aquell sacerdot, que tenia una informació molt precisa de la situació de l'Església i dels catòlics en el règim de Hitler. Mons. Escrivà em va parlar amb molta força en contra d'aquest règim anticristià, amb un vigor que palesava el seu amor a la llibertat. Cal fer notar que no era fàcil trobar a Espanya en aquella època persones que condemnessin amb tanta contundència el sistema nazi i que en denunciessin amb tanta claredat l'arrel anticristiana. Aquella conversa se'm va quedar profundament gravada".

B) Testimoniatge de D. Álvaro del Portillo a 'Entrevista sobre el fundador de l'Opus Dei' (p. 37)

Entrevista a D. Álvaro del Portillo realitzada per Cesare Cavalleri, publicada al llibre "Entrevista sobre el fundador de l'Opus Dei".

Barcelona, 1993, pàg. 34-37

-A propòsit dels drets del ciutadà, l'ensenyament del fundador és molt clar també pel que fa a l'exercici de les activitats polítiques. Els membres de l'Opus Dei, en política com en altres activitats temporals, tenen la mateixa llibertat, els mateixos drets i deures que els altres ciutadans catòlics. És un aspecte que no va ser de vegades ben entès, especialment a causa de la situació espanyola.

Podria recordar alguns successos, començant per la posició del Fundador davant el comunisme i el nazisme?

-Pel que fa al comunisme i al marxisme, el Pare va ser sempre fidel als claríssims ensenyaments del Magisteri eclesiàstic sobre aquestes ideologies. I va expressar en públic la seva postura, quan ho van exigir les circumstàncies; la seva oposició no era fruit de les dificultats que va patir personalment sota la dictadura comunista a Espanya -havia perdonat des del primer moment-, sinó que es fonamentava en l'ateisme i en el caràcter inhumà i antireligiós d'aquesta doctrina (...).

A finals dels anys trenta, després d'haver viscut la trista experiència de la guerra civil, la major part dels espanyols alimentava una fundada prevenció contra el comunisme. No succeïa el mateix amb el nazisme: és més, la propaganda oficial, per un motiu o per un altre, no només va silenciar els crims del nacionalsocialisme, sinó que va prohibir a Espanya la publicació del

document pontifici que el condemnava. Per això, el nostre fundador es va haver de pronunciar més d'una vegada contra el nazisme en el seu ministeri sacerdotal. Precisament perquè en alguns ambients oficials espanyols es mirava amb simpatia el règim alemany, es va sentir en el deure de posar en guàrdia aquells que s'oblidaven de les aberracions d'aquella ideologia: no només criticava el seu totalitarisme, sinó també la persecució i les discriminacions als catòlics, als hebreus, etc., i el to de paganisme que caracteritzava el racisme nazi. Es va prodigar a donar a conèixer el contingut del document pontifici de condemna, i a difondre'l privadament.

-Amb tot, alguns diaris, fa poc, encara que es va desmentir immediatament, van parlar d'una

"simpatia" del fundador cap al nazisme.

-És una aberració que es desqualifica per si sola, però vull donar a conèixer un testimoni que em va arribar precisament al mateix temps que aquella campanya de calúmnies. (Un incís: quan succeeixen coses d'aquest tipus, seguim vivint el criteri que ens va deixar el Pare: perdonar des del primer moment, pregar pels calumniadors, reafirmar la veritat, i, sempre, "ofegar el mal en abundància de bé", persuadits a més que la veritat acaba sempre obrint-se pas.) Doncs bé, amb data 9 de gener de 1992, Domingo Díaz-Ambrona m'escrivia des de Madrid: "Vaig conèixer al futur beat en el transcurs de la guerra civil espanyola. Durant aquest període, em trobava que refugiat, juntament amb la meua dona, a l'ambaixada de Cuba, i sent-hi allà es va complir el temps del part de la nostra filla Guadalupe, que va

néixer el 3 de setembre de 1937 al Sanatori Riesgo, ara inexistent, que estava llavors sota protecció de la bandera anglesa. Per les circumstàncies que travessava el país no la podíem batejar, i així ho vaig comunicar a un bon amic meu, José María Albareda.

"Pocs dies més tard, José María Albareda em va dir que un sacerdot amic seu vindria en una determinada data a administrar el baptisme. Confiat en la protecció que ens oferia la bandera anglesa del sanatori, vaig convidar a l'acte els padrins i diversos amics més. El sacerdot es va presentar a les cinc de la tarda, dues hores abans de l'hora prevista, i va estar el temps just per batejar-la. Va ser tot tan ràpid, que ni tan sols li vam preguntar el nom. Més tard vaig saber que es tractava de Mons. Escrivà. El seu comportament va ser una lliçó de prudència per a tots en aquells

moments difícils. Jo vaig intentar que es quedés, però em va comentar: 'Em necessiten moltes ànimes'.

"Durant aquest període, pel que he sabut després, encara que no comptava més que amb una precària documentació i el clima social i polític era molt perillós per a un sacerdot, desenvolupava una intensa tasca apostòlica: confessava a moltes persones -amb perill de la seva vida moltes vegades-, donava cursos de recés canviant constantment de seu i atenia un grup de religioses que patien els efectes de la persecució.

"Però per aquell temps jo no sabia, per les circumstàncies esmentades, de qui es tractava. Ho vaig saber més tard, durant una trobada casual al tren, en la línia Madrid-Àvila, al mes d'agost de 1941. Viatjava amb la meva dona i la meva filla de quatre anys quan don Josepmaria, en veure'ns, ens reconegué, entrà en el

nostre departament i ens digué:
'Aquesta nena, l'he batejat jo'. Ens
saludàrem, em digué el seu nom i
estiguérem parlant de la situació
històrica que travessàvem. Ens
trobàvem en un moment decisiu de
la història d'Europa: recordo que jo
tenia un gran desig d'arribar com
més aviat millor a les Navas del
Marqués, per saber per la ràdio com
anava l'avanç de les tropes
alemanyes en territori rus.

"Jo li vaig comentar que acabava de
tornar d'un viatge a Alemanya i
havia pogut captar la por dels
catòlics a manifestar les seves
conviccions religioses. Això m'havia
portat a recelar del nazisme, però,
com a molts espanyols, se'm
ocultaven els aspectes negatius del
sistema i de la filosofia nazi,
enlluernats per la propaganda d'una
Alemanya que es presentava com la
força que anava a aniquilar per fi al

comunisme. I vaig voler saber la seva opinió.

"Per totes aquestes raons que acabo d'exposar em va sorprendre profundament, en aquells moments, la resposta contundent d'aquell sacerdot, que tenia una informació molt precisa de la situació de l'Església i dels catòlics sota el règim de Hitler. Mons. Escrivà em va parlar, amb molta força, en contra d'aquest règim anticristià, amb un vigor que palesava el seu gran amor a la llibertat. Cal fer notar que no era fàcil trobar a Espanya, en aquell temps, persones que condemnessin amb tanta contundència el sistema nazi i que en denunciessin amb tanta claredat l'arrel anticristiana. Per això, aquesta conversa, en aquell precís moment històric, en el qual no es coneixien encara tots els crims del nazisme, se'm va quedar profundament gravada.

"Temps més tard li vaig comentar al meu amic José María Albareda aquesta trobada i vaig saber que havia estat conversant amb el fundador de l'Opus Dei.

"Jo no sóc de l'Opus Dei, però la meva experiència personal em permet afirmar que qui sostingui una opinió contrària sobre el pensament en aquest sentit de Josepmaria Escrivà de Balaguer no cerca altra cosa que entelar inútilment la vida santa d'aquest futur beat, que era un gran enamorat de la llibertat".

-És un testimoni incontrovertible que confirma els dictats del sentit comú...

-Lògicament, el Pare distingia entre el nazisme i el poble alemany. Precisament perquè sentia un particular afecte cap a aquella nació -era un sentiment heretat del seu pare-, li dolia moltíssim veure-la sotmesa a aquella dictadura aberrant. La seva pena s'acreixeria

en esclatar la Segona Guerra Mundial.

C) Testimoniatge de monsenyor Francesco Angelicchio, un dels primers italians de l'Opus Dei, publicat en el llibre de Pilar Urbano, "El hombre de Villa Tevere", Planeta, 1995, pag. 118:

"Sempre li he sentit expressar claríssimes i severes condemnes contra els règims totalitaris, tirànics i lliberticides, fossin del color que fossin".

D) Testimoniatge de Mario Lantini, un dels primers italians de l'Opus Dei, publicat en el llibre de Pilar Urbano "El hombre de Villa Tevere", Planeta, 1995, pag. 118:

"Per lui non era concepibile il partito único (...) era quindi contra ogni totalitarismo, razzismo, nazionalismo, etc."

Traducció:

”Per a ell no era concebible el partit únic (...) estava, per tant, contra qualsevol totalitarisme, racisme, nacionalisme, etc.“

E) Testimoniatge de Pedro Casciaro, un dels primers de l'Opus Dei, publicat en el llibre de Pilar Urbano "El hombre de Villa Tevere", Planeta, 1995, pag. 118:

"Respecte al feixisme i al nazisme, no va haver cas d'enfrontaments, ja que l'Opus Dei va començar la seva tasca estable a Itàlia i Alemanya quan aquests règims ja no governaven. En una ocasió li vaig sentir parlar [a Josepmaria Escrivà] amb admiració del cardenal Faulhader, que havia tingut la valentia de publicar unes conferències d'advent a la catedral de Munic, durant el nazisme".

F) Testimoniatge de José Orlandis, historiador, publicat en el llibre de

Pilar Urbano "El hombre de Villa Tevere", Planeta, 1995, pag. 119:

José Orlandis recorda que el 15 de setembre de 1939, l'endemà de demanar l'admissió a l'Opus Dei, durant un recés espiritual al Col·legi Major de Burjassot (València), "estant a soles amb el Pare al seu despatx, sense jo preguntar-li res, em va confiar:

-Aquest matí he ofert la santa missa per Polònia, aquest país catòlic que està patint una prova tremenda amb la invasió nazi.

Vaig poder veure que aquesta intenció -la sort de Polònia envaïda- la portava molt dins del cor i l'afectava molt en aquells moments en què la resistència polonesa s'ensorrava ja per tot arreu, davant la superioritat de l'exèrcit agressor".

G) Testimoniatge d 'Amadeo de Fuenmayor, catedràtic de Dret

Civil i Dret Canònic, publicat en el llibre de Pilar Urbano "El hombre de Villa Tevere", Planeta, 1995, pag. 119:

Amadeo de Fuenmayor, després d'afirmar que l'actitud d'Escrivà, "condemnatòria del nazisme, va ser terminant", aporta una extensa relació d'«expressions referides a Hitler i al seu sistema racista, que li hem sentit en múltiples ocasions». Entre d'altres, les següents:

-Abomina de tots els totalitarismes

-El nazisme és una heretgia, a banda de ser una aberració política.

-Em va donar alegria quan l'Església el va condemnar: és el que tots els catòlics portàvem a l'ànima.

-Tot el que és racisme és quelcom oposat a la llei de Déu, al dret natural.

-Sé que han estat moltes les víctimes del nazisme, i ho lamento. En tenia prou en que hagués estat una sola - per motiu de fe i, a més, de poble- per condemnar aquest sistema.

-Sempre m'ha semblat Hitler un obsés, un desgraciat, un tirà.

H) Testimoniatge de François Gondrand, escriptor, publicat en el llibre de Pilar Urbano "El hombre de Villa Tevere", Planeta, 1995, pag. 146:

Als primers alemanys que van a estudiar a Roma, recent encara la guerra mundial, el fundador de l'Opus Dei els feia patent la seva solidaritat i el seu afecte, perquè heu patit -assenyalava-, sota el comandament d'un tirà... un canalla genocida.

I) Testimoniatge de Francesco Cossiga, expresident d'Itàlia:

El 8 de gener de 1992 el llavors president d'Itàlia, Franccesco Cossiga, va mantenir una conversa telefònica amb Mons. Álvaro del Portillo, llavors prelat de l'Opus Dei, per manifestar la seva incondicional solidaritat enfront de les acusacions d'antisemitisme abocades contra la memòria de Josepmaria Escrivà de Balaguer per V. Felztman i recollides per alguns mitjans de comunicació.

Va voler que les seves afirmacions es fessin públiques pel Ufficio Informazioni della Prelatura dell'Opus Dei in Roma, mitjançant nota de premsa amb data 9-I-1992:

"És ridícul i històricament fals atribuir al fundador de l'Opus Dei sentiments antisemites. Mons. Escrivà va tenir particular estima al poble hebreu i era proverbial el seu amor i defensa de la llibertat i el seu rebuig de qualsevol forma de totalitarisme".

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/actitud-de-
sant-josepmaria-escriva-davant-hitler-i-
el-nazisme/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/actitud-de-sant-josepmaria-escriva-davant-hitler-i-el-nazisme/) (25/08/2025)